

Uporaba zelenih jabolok. Tov. Račić Božo, strokovnjak na tem polju, piše: Poberi nezrela jabolka, ki so popadala raz drevje, in jih operi! Odstrani peške in jih pristavi v čisti posodi, kjer ni bilo nikoli nič mastnega, neolupljene k ognju! Prideni toliko vode, da bodo jabolka, ko se razkuhajo precej redka! Popolnoma razkuhana jabolka preceji skozi platneni prtič! Nato dodaj precej tekočini na vsak liter pol kilograma sladkorja in soka pol limone. Lahko dodaš tudi par dišečih klinčkov ali malo vanilije zaradi boljšega okusa. Pusti vreti nato tričetrt ure in potem nalij vroče v kozarce, ki ohlajene dobro zaveži! Te vrste sadna konzerva se imenuje zdrži in je podobna aspiku ali žulci. Dela se pa samo iz zelenega sadja. Gospodinje, poizkusite, ker je treba letos vse sadje izkoristiti!

Razpis ustanov za učence c. kr. višjega učnega zavoda za vinarstvo in sadjarstvo v Klosterneuburgu. Z začetkom šolskega leta 1916/17 se podeli na c. kr. višjem učnem zavodu za vinarstvo in sadjarstvo v Klosterneuburgu tri ustanove c. kr. poljedelskega ministrstva v letnem znesku po 500 kron. Prosilci za te ustanove morajo vložiti svoje prošnje s potrebnimi prilogami do 20. septembra 1916 na ravnateljstvu imenovanega zavoda, kjer se dobe tudi programi zavoda in natančnejši pogoji za sprejem.

Za izboljšanje položaja duhovništva. »Korrespondenz Austria« javlja, da se je pri minist. predsedniku grofu Stürgkhu oglasilo odposlanstvo nemške krščansko-socialne zveze in mu naznanilo zahteve stranke o stanju aktualnih vprašanj. Deputacije iste stranke se je oglašila pri dunajskem kardinalu dr. Pifilu v zadevi stiske, v kateri se nahaja duhovništvo. Kardinal je obljubil svojo najizdatnejšo pomoč. Odposlanstvo je odšlo nato k ministrskemu predsedniku, ki je priznal upravičenost izraženih želja, a je poudarjal težave, ki se protivijo enakomerni uredbi kongruje. Vlada je že dovolila 15-odstotno draginjsko doklado. Bojazni, da gre pri dovoljenih treh milijonih le za enkratno pomoč, je neutemeljena. Priznal je, da ta pavšalni znesek potrebuje dopolnila, in je obljubil, da stopi v dogovor z resortnimi ministri. Naučni minister, pri katerem se je tudi oglasilo odposlanstvo, se je večinoma priključil izvajanjem ministrskega predsednika.

Politiško vodstvo v Avstriji si morejo Nemci priboriti le mirnim potom, če morejo dogneti pravi smisel cesarjevih besed: »Z združenimi močmi!« Tako pravi v »Information« konservativni član gosposke zbornice.

Nov učni predmet na francoskih šolah. Iz Geneve javljajo: Francoski uradni list prijavlja vladni dekret, s katerim se uvaža v francoske šole učenje ruskega jezika. Učenje tega jezika bo neobvezno.

Povzdiga šolstva na Španskem. »Frankfurter Ztg.« poroča iz Madrida: Državni proračun obsega za l. 1917 izdatke za 5000 novih ljudskih šol; najnižja plača učiteljem se določa s 1000 peseti.

»Gazetta Narodowa« v Poznanju. V Poznanju prične s 15. avgustom izhajati novi veliki politični poljski list. List bo izhajal dvakrat na dan, a imenoval se bo »Gazetta Narodowa« (Narodni list). Ustnovitelji so znani konservativni plemiči, ki so zložili za to podjetje dva milijona mark.

Razgled.

— **Provzročevalca pegastega legarja** je menda odkril ravnatelj zoološkega zavoda na monastirski univerzi, prof. Stem-

pell, in sicer v črevih bele uši, ki je že znana kot prenašalka te strašne bolezni. Nadaljnje preiskave morajo pokazati, če je Stempelovo mnenje pravo.

— **2000 italijanskih ljudskih šol zaprtih.** V zgornji Italiji so zaprti 1050 ljudskih šol; v vsej Italiji je zaprtih 2000 ljudskih šol.

— **Konfisciran Grégrov dnevnik.** Dnevnik češkega politika dr. Edvarda Grégra, ki ga je svoj čas izdal posl. dr. Tobolka, je bil po § 65 a kaz. zak. konfisciran.

— **Novi rektor na vseučilišču v Berlinu.** Rektor na vseučilišču v Berlinu za študijsko leto 1916—1917 je postal ravnatelj ženske klinike tajni svetnik Baum.

— **Dunajski svobodomiselní poslanci** so se posvetovali o ustanovitvi nemške enotne stranke. Poslanca Ofler in Hock sta zahtevala v programu nove stranke kot prvo točko svobodno šolo in razporoko.

— **Reforma šolstva v južnih Tirolih.** Okrajni šolski svet v Tridentu je odredil, da je iz šolskih sob, učnih sredstev in šolskih knjižnic odstraniti vse, kar spominja na »Trentino« ali na izključno italijansko ali pa na umetno izzvano politično nasprotstvo med nemško in italijansko Tirolsko. Vsa vzgoja mladine naj gre za vzgajanjem pravih avstrijskih državljanov.

— **Oporoka škofa Krapca.** Nedavno umrli dijakovski škof dr. Ivan Krapac (naslednik Josipa Jurja Strossmayerja) je določil univerzalnim dedičem svojega imetja, ki znaša milijon kron, zaklad, ki se ima osnovati za dijaško semenišče v Djakovu. Razen tega je zapustil 200.000 kron raznim kulturnim in dobrodelnim društvom Djakova in vse dežele. — Zanimiv slučaj je to, da je ravno v istem času — leta 1866. — ko je škof dr. Ivan Krapac prvič pristopil k oltarju, njegov prednik Josip Juraj Strossmayer v veličastnem božjem hramu v Djakovu odprl pokojišče sebi in nasledniku svojem.

— **Grb knezov Schwarzenbergov — konfisciran.** Sodišče v Novem Tišnovu na Češkem je konfisciralo vinjete na steklenicah za pivo iz pivovarne knezov Schwarzenbergov, na katerih se nahaja grb knezov Schwarzenbergov in ki so obrobene z belo-modro-rdečo baryo.

— **Umri je angleški prirodoslovec in kemik Sir William Ramsay,** eden prvih znanstvenikov naše dobe. Po izbruhu vojne se je Ramsay izrekel proti temu, da bi Angleži sploh še kdaj na znanstvenem polju skupno delovali z Nemci.

— **Umri je v Pragi bivši češki državni poslanec dr. Josip E. Slavik,** odlični član staročeske stranke in predsednik upravnega sveta dnevnika »Narodni Politika«, v 68. letu svoje starosti.

— **Umri je v Bratislavi slavni dermatolog Albert Neisser,** katerega ime je znano zlasti zaradi tega, ker je l. 1879. našel bacila gonoree. V zadnjih letih se je bavil prof. Neisser zlasti s študijem sifilitičnih bolezni.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

D. C. C. v Č. pri B.: Po § 56., točka 2., dež. zakona za Kranjsko z dne 29. aprila 1873, drž. zak. št. 22, se mora učitelju, ki je za nedolžnega spoznan, vse povrniti, kar je v tem času na plači premalo dobil. Ne dvomimo, da vsebuje enako določbo tudi zakon, veljaven za Vas. Vaše šol. vodstvo naj napravi na okr. šol. svet uradno vlogo, kjer naj sporoči izid obravnave ter zahteva, da se Vam prikrajšek na plači nakaže.

Tiskarski škrt časih brez pardona rogovili po našem listu. Vsa naša jeza ne ukroti rebelanta. V članku »Za skupno delo«, priobčenem v zadnji števil. na 3. strani, je napravil iz tržaške »Edinosti«

učiteljski list, ko vendar ves svet ve, da »Edinost« to ni. Oprostite — saj ni naša krivda — in popravite z drugimi napakami vred, ki ste jih sami zapazili!

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Radivoj Korene.

Last in založba »Zaveze avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva«.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani

registрована zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do 30. julija 1916 K 86.215-07.

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/25. do 1/26. ure popoldne.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.
Največja slovenska hranilnica!

Koncem leta 1915 le imela vlog K 48,500.000.—

Rezervnega zaklada „ 1,330.000.—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4¹/₄ %

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo
c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike. Posoja na zomljišča in poslopja na kranjskem proti 5% izven Kranjske pa proti 5¹/₄% obrestim in proti najmanj 1% oziroma ³/₄% odplačevanju na dolg.

Umetna knjigoveznica

::

IVAN JAKOPIČ

::

LJUBLJANA, Frančevo nabrežje šte. 13

se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje vsakovrstnih knjigoveških del, cenjenim gosp. trgovcem za izdelovanje vzornih knjig, vzornih kartonov, komisijskih knjig za potovalce po tvariških cenah in sl. uradom za trpežno in mečno vezanje protokolov. — Izvirne platnice za vsakovrstne slovenske knjige, vezanje knjig za bralna društva, čitalnice in knjižnice po nizki ceni. — Tiskanje pogrebnih trakov in društvenih znakov s krasnimi modernimi črkami. — Postrežba točna, delo solidno.

Ali ste že član društva »Jubilejska samopomoč«?

Društveniki so lahko učitelji, njihove žene in učiteljice po Kranjskem, Štajerskem, Primorskem in Koroškem. V društvo se sprejemajo le oni, ki še niso stari nad 45 let.

Pri pristopu v društvo se plača pristopnina, ki se ravna po starostnih letih in sicer do 25 let 2 K 50 h, od 25 do 30 let 5 K, od 30 do 35 let 10 K, od 35 do 40 let 15 K, od 40 do 45 let 20 K; poleg tega še 2 K za prvi smrtni slučaj, 2 K letnine, 1 K vpisnine, 30 h upravnine in 20 h poštuine.

Letno se plačuje 30 h upravnine in 2 K za rezervni fond, ki je znašal koncem XII. upravne dobe 8052 K 99 h.

Po društvenikovi smrti izplača načelnštvo takoj zakonitni dedičem tolikokrat po 2 K, kolikor je društvenikov (sedaj 250). Po smrti društvenika plačajo drugi društveniki po 2 K za nadaljni slučaj smrti.

Vsa pojasnila glede pristopa v društvo daje predsednik
IVAN SCHMEIDEK, učitelj v Krtini, p. Dob.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

reg. zadr. z omejeno zavezo Franciščanska ulica šte. 6

se priporoča slavnim kraj. šolskim svetom in cenj. učiteljstvu v naročilo vseh uradnih šolskih tiskovin po najnovejših vzorcih. V zalogi ima vsakovrstne napise na lepenki, razne mladinske spise, vse poštno tiskovine za šol. uporabo itd. — Priporoča se v natisk uradnih kuvert in pisemskega papirja z napisom in sploh vseh v šol. stroko spadajočih tiskovin. V zalogi vedno: K. Wider, »MOJE PRVO BERILO«.